Proiect didactic

Clasa: a VIII-a

Unitatea de învăţământ: Şcoala Gimnazială „Sfântul Apostol Andrei”, Buzău

Disciplina: Limba şi literatura română

Aria curriculară: Limbă şi Comunicare

Profesor: Mădălina Anghelachi

Tema: Recapitulare - genul liric

Tipul lecţiei: recapitulare şi consolidare a cunoştinţelor

Data: 27.01.2017

Locul de desfăşurare: Sala de clasă

COMPETENŢE GENERALE:

- Utilizarea corectă şi adecvată a limbii române în producerea de mesaje orale în situaţii de comunicare monologată şi dialogată;
- Receptarea mesajului scris, din texte literare şi nonliterare, în scopuri diverse;
- Utilizarea corectă şi adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse

VALORI ŞI ATITUDINI:

- Stimularea gândirii autonome, reflexive şi critice în raport cu diversele mesaje receptate;
- Cultivarea unei atitudini pozitive faţă de comunicare prin conştientizarea impactului limbajului asupra celorlalţi şi prin nevoia de a înţelege şi de a folosi limbajul într-o manieră pozitivă, responsabilă din punct de vedere social.
- Cultivarea unei atitudini pozitive faţă de limba şi literatura română şi recunoaşterea rolului acesteia pentru dezvoltarea personală şi îmbogăţirea orizontului cultural.

COMPETENŢE SPECIFICE:

- 2.1 construirea unui discurs oral pe o temă dată;
- 3.1 dovedirea înţelegerii unui text literar sau nonliterar, pornind de la cerinţe date ;
- 3.2 sesizarea valorii expresive a categoriilor morfosintactice, a mijloacelor de îmbogăţire a vocabularului şi a categoriilor semantice studiate ;
- 4.1 redactarea diverselor texte, adaptându-le la situaţia de comunicare concretă;
- 4.3 alcătuirea unor propoziţii şi fraze corecte din punct de vedere gramatical, folosind corect semnele ortografice şi de punctuaţie.

COMPETENŢE COGNITIVE: La sfârşitul activităţii didactice, toţi elevii vor fi capabili:

1) Să demonstreze înţelegerea unui text la prima vedere, rezolvând corect cerinţele propuse (procedee de expresivitate artistică, sensul conotativ şi denotativ al unor cuvinte, elemente de versificaţie etc.);

2) Să îşi exprime, oral, opinia în legătură cu semnificaţia unei structuri din textul dat;

3) Să redacteze un text scurt, cu privire la semnificaţiile titlului ;

4) Să precizeze diferenţele dintre un text literar şi unul nonliterar.

COMPETENŢE AFECTIVE:

- Să manifeste respect şi interes pentru părerile exprimate de colegi;
- Să-şi cultive interesul faţă de literatură;
- Să manifeste interes faţă de lecţie.

COMPETENŢE PSIHOMOTORII:

- Să se angajeze activ în rezolvarea sarcinilor didactice.

- Să utilizeze corect mijloacele de învăţământ propuse.

STRATEGIA DIDACTICĂ: inductivă;

DEMERSUL DIDACTIC:

- ✓ metode şi procedee: pluriperspectivismul lecturii (răspuns personal, perspectivă arhetipală, perspectiva formalistă), exerciţiul, conversaţia euristică, jocul didactic, problematizarea.
- ✓ forme de organizare a colectivului de elevi: individual, frontal, pe grupe.
- ✓ mijloace de învăţământ: fişe de lucru;
- ✓ resurse:
  - Bibliografice:
    - oficiale: Curriculum Naţional;
    - didactice: Limba şi literatura română, manual pentru clasa a VIII-a, Ed. Humanitas;
    - metodice: Mariana Norel, Florentina Sâmihăian, *Didactica limbii şi literaturii române, II*, Proiectul pentru învăţământul rural, MEC, 2006; Programa de limba şi literatura română, clasa a VIII-a;
    - ştiinţifice: Giasson, Jocelyne, *La comprehension en lecture*, De Boek Université, 2008.
  - Psiho-pedagogice: clasă eterogenă din punctul de vedere al capacităţii receptive şi de învăţare; interes diferit al elevilor pentru oră.
  - Spaţiale: sala de clasă.
  - Temporale: - 50 ’

Scenariul didactic

Competenţe cognitive	Conţinuturi şi sarcini de învăţare	Strategia didactică	Evaluare
	Momentul organizatoric: - Salutul, notarea absenţilor, asigurarea unui climat favorabil desfăşurării orei (1 minut). Verificarea temei. (4 minute) Evocarea: - Captarea atenţiei: elevilor li se propune un joc didactic: *Jocul simbolurilor*- pornind de la un model dat, elevii vor asocia fiecărui cuvânt câte o semnificaţie; ex. mână- creaţie; apă.....; vultur.....; cenuşă.....; foc.....	jocul didactic	Observarea sistematică
1) să demonstreze înţelegerea unui text la prima vedere, rezolvând corect cerinţele propuse; 2) să îşi exprime, oral, opinia în legătură cu semnificaţia unei structuri din textul dat; 3) să redacteze un	Realizarea sensului: - se scrie titlul lecţei pe tablă şi sunt anunţate obiectivele lecţiei. - elevilor li se împart coli pe care este scris textul *Focul* (Octavian Paler)- ANEXA 1. Elevii citesc textul. Li se cere o primă impresie în urma lecturii (5 minute). Apoi, organizaţi în grupe de câte cinci, primesc fişele de lucru (ANEXA 2). După rezolvarea primului exerciţiu, elevilor li se atrage atenţia cu privire la ocurenţele cuvântului *teamă.* Ei sunt întrebaţi ce profil psihologic conturează acest cuvânt, împreună cu adverbul modalizator *poate* şi cu adverbul nehotărât *altfel.* Fişa de lucru propusă orientează procesul de comprehensiune a textului, urmărindu-se, ca perspective ale lecturii, cea intuitivă, cea formalistă şi cea arhetipală. După rezolvarea fişei, elevii vor înţelege că motivul focului (*focul* este de fapt şi titlul operei) apare, în	conversaţia euristică; exerciţiul	Aprecieri verbale cu privire la răspunsurile date de elevi valorificarea

text scurt, cu privire la semnificaţiile titlului	poezie, ca un simbol al salvării prin creaţie, prin pasiune, prin trăire. Faptul că poezia este scrisă în vers alb întăreşte ideea nevoii vitale a omului de a nu-şi încătuşa sentimentele, de a nu-şi supune trăirile unor rigori formale: măsură, ritm. (30 de minute)		răspunsurilor elevilor
4) să precizeze diferenţele dintre un text literar şi unul nonliterar.	Reflecţia (10 minute) Elevii primesc un fragment din *Dicţionarul de simboluri*, unde este descrisă simbolistica cuvântului *foc (*ANEXA 3). După lectura textului, li se cere să găsească asemănări şi deosebiri între cele două texte discutate. Se compară, cu alte cuvinte, textul literar cu cel nonliterar, din perspectivă comunicativă. Tema pentru acasă: Demonstraţi, în 15- 20 de rânduri, că opera *Focul* aparţine genului liric.	problematizarea	Aprecieri verbale cu privire la răspunsurile date de elevi

ANEXA 1

Focul

Octavian Paler

Nu-i adevărată povestea că oamenii au descoperit
focul
lovind două pietre.
Focul a apărut altfel, când singurătatea primului om
s-a lovit de prima întrebare,
când un om s-a gândit să prefacă rănile lui în speranţă,
să-şi lumineze mâinile
şi teama de el.
Poate focul n-a fost decât un mijloc de a lupta împotriva
cenuşii,
când vulturii coboară în noi
şi ne temem.

ANEXA 2

Fişă de lucru

1. Precizaţi câte un sinonim pentru cuvintele: povestea, rănile, teama.

2. Numiţi termenii din sfera concretului şi pe cei din sfera abstractului. Puteţi găsi corespondenţe între ei?

3. Alcătuiţi câte o propoziţie în care substantivul *foc* să fie folosit cu sens propriu, respectiv cu sens figurat.

4. Identificaţi un verb care apare de două ori în textul poeziei şi exprimaţi-vă opinia cu privire la semnificaţia dublei folosiri a acestuia.

5. Transcrieţi prima propoziție subordonată din textul dat și precizați felul ei.

6. Ce observaţii puteţi face cu privire la elementele de versificaţie? Motivaţi opţiunea autorului de a scrie în vers alb.

7. Identificaţi tema poeziei şi ideea poetică.

8. Explică, în 4-7 rânduri, semnificaţiile titlului.

ANEXA 3

FOC: Unul din elementele fundamentale în toate sistemele cosmogonice şi filosofiile naturiste,manifestat sub forma de flacără, căldură sau lumină. Simbolizează viaţa, puterea creatoare, pasiunea,dragostea, purificarea, dar şi puterea distructivă. „Domesticirea" focului, care s-a petrecut cu cea. 600000 ani în urmă, a marcat despărţirea definitivă a paleoantroposului de predecesorii săi războinici. De atunci, focul a rămas un zeu, temut şi ambivalent, venerat sub forma focului şi a luminii Soarelui, a focului vetrei casei sau focului intern, izvorât din adâncurile fiinţei umane. Este opus apei, fiind întruchipare a principiului activ masculin (yang).

Ca stihie purificatoare şi izvor de viaţă, este mitologizat în imaginea „focului viu" ce se aprinde, în mod ritualic, la cele mai importante ceremonii religioase şi sărbători calendaristice. Cvasiuniversală este identificarea focului cu dragostea. Conotaţii simbolice negative sunt proprii mai ales focului subteran, al Infernului, dat în stăpânirea unor demoni răi.

(*Dicţionar de simboluri şi arhetipuri culturale,* http://www.scribd.com/doc/8033330/Dictionar-de-Simboluri-Si-Arhetipuri-Culturale*)*

ANEXA 3

FOC: Unul din elementele fundamentale în toate sistemele cosmogonice şi filosofiile naturiste,manifestat sub forma de flacără, căldură sau lumină. Simbolizează viaţa, puterea creatoare, pasiunea,dragostea, purificarea, dar şi puterea distructivă. „Domesticirea" focului, care s-a petrecut cu cea. 600000 ani în urmă, a marcat despărţirea definitivă a paleoantroposului de predecesorii săi războinici. De atunci, focul a rămas un zeu, temut şi ambivalent, venerat sub forma focului şi a luminii Soarelui, a focului vetrei casei sau focului intern, izvorât din adâncurile fiinţei umane. Este opus apei, fiind întruchipare a principiului activ masculin (yang).

Ca stihie purificatoare şi izvor de viaţă, este mitologizat în imaginea „focului viu" ce se aprinde, în mod ritualic, la cele mai importante ceremonii religioase şi sărbători calendaristice. Cvasiuniversală este identificarea focului cu dragostea. Conotaţii simbolice negative sunt proprii mai ales focului subteran, al Infernului, dat în stăpânirea unor demoni răi.

(*Dicţionar de simboluri şi arhetipuri culturale,* http://www.scribd.com/doc/8033330/Dictionar-de-Simboluri-Si-Arhetipuri-Culturale*)*